

ปัญหาในการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มที่มีปริมาณน้ำตาล

ว่าที่ ร.ต.หญิงพิมพ์วิสา อุ่นทรัพย์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

คณะนิติศาสตร์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2565

บทคัดย่อ

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	ปัญหาในการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลเป็นส่วนผสมในอัตราที่สูง
ชื่อผู้เขียน	ว่าที่ ร.ต.หญิงพิมพ์วิสา อุ่นทรัพย์
ชื่อปริญญา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2565

การบริโภคของคนไทยที่นิยมบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลเป็นส่วนผสมในอัตราที่สูงเกินมาตรฐาน ส่งผลให้เกิดปัญหาสุขภาพ เช่น โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจ การขึ้นภาษีน้ำตาลอาจมีส่วนช่วยให้พฤติกรรมการบริโภคของคนไทยเปลี่ยนไปได้ส่วนหนึ่ง แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการปรับสูตรของผู้ผลิต ถึงแม้ว่าภาครัฐจะมีมาตรการในการจัดเก็บภาษีความหวานมาได้ระยะหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะส่งผลให้ผู้ผลิตนำไปปรับราคาของสินค้า และปรับสูตรในการผลิต การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มที่มีปริมาณน้ำตาลตามกฎหมายไทย ได้แก่พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 เหนือเกี่ยวกับ การจัดเก็บภาษีน้ำตาลทั้งในกลไกการผลิตและการจำหน่าย และเพื่อศึกษากฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีน้ำตาล ได้แก่ กฎหมายของประเทศเม็กซิโก สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบและเพื่อนำมาเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายและรูปแบบการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มที่มีปริมาณน้ำตาลที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยต่อไป

จากการศึกษาพบว่าในประเทศเม็กซิโกมีการจัดเก็บภาษีน้ำตาลมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 โดยมี การนำระบบของการวิเคราะห์ภาษีโดยการคำนวณจากสารให้ความหวาน อีกทั้งในประเทศ สหรัฐอเมริกาและประเทศออสเตรเลีย ที่มีเรื่องของการนำเรื่องของคุณค่าทางโภชนาการที่ร่างกายสมควรได้รับมาใช้ในการกำหนดภาษี นอกจากนี้ยังมีการจัดเก็บภาษีในกระบวนการผลิต การจำหน่าย หรือการบริการในลักษณะภาษีมูลค่าเพิ่ม ทำให้การจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีความหวานต้องรับภาษีในทุก ขั้นตอน ซึ่งในประเทศไทยยังให้ข้อจำกัดเรื่องของสินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีบางประการ และยังมี การกำหนดนิยามความหมายของคำว่า เครื่องดื่ม ที่ทำให้ไม่สามารถจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มที่มีปริมาณ น้ำตาลบางประเภทได้ เมื่อได้สำรวจกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีการบริโภคของประเทศไทย แล้ว พบว่ายังมีอุปสรรคต่อการใช้มาตรการทางภาษีเพื่อจัดการกับปัญหาทางสุขภาพที่เกิดจากการ

บริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่เป็นโทษต่อร่างกาย รวมถึงเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย

จากการศึกษาข้างต้น ผู้เขียนเห็นว่าควรนำหลักการและแนวคิดของกฎหมายต่างประเทศมาประยุกต์เพื่อก่อให้เกิดกฎหมายที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อไป ควรมีการปรับให้มีผลการวิเคราะห์การให้พลังงานเพื่อกำหนดอัตราการผลิตที่สามารถควบคุมได้ ควรกำหนดนิยามคำว่า เครื่องดื่มที่จะต้องเสีย หรือไม่ต้องเสียภาษีให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ให้มีมาตรการในการยกเว้นภาษีสรรพสามิตที่ผลิตโดยวัตถุดิบประเภทผักผลไม้ที่เป็นพืชผลทางการเกษตรโดยมีการระบุไว้ในฉลากเพื่อควบคุม และควรมีการให้ความรู้ในระบบสถานศึกษาเพื่อให้ประชาชนและเยาวชนเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องในการเลือกบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายตามหลักโภชนาการ

ABSTRACT

Title of Independent Study	Problems of Collecting Sugar Tax in Sweetened Beverage
Author	Acting Sub Lt. Pimwisa Ounsab
Degree	Master of Laws
Year	2022

The consumption of Thai people consuming the sweetened foods and beverages is quite excessive amount and higher than the limited suggested these days resulting in the health risks such as Diabetes, hypertension, and heart disease. The policy to collect sugar tax in one of the factors to change the consumption behavior of Thai people; however, the most important thing is the adjustment of sugar level of the manufacturer in producing sweetened products. Although the government has imposed a policy to collect sugar tax for a while, it seems not effective enough to stimulate the manufacturer adjust the price of product and the product formula. This independent study tends to research about the problems of collecting sugar tax in sweetened beverage of Thai Law such the Excise Act B.E. 2560 (2017): the measurement of collecting sugar tax in both the manufacturing process and distribution, and to study the international laws which related to the collection of sugar tax such as Laws in Mexico, United States, Australia and bring these out to the comparison, suggest the law measurement and create the appropriate form of collecting sugar tax in sweetened beverages for Thailand onward.

According to the study, it is found out that Mexico has collecting the sugar tax since 2014 by implementing a tax of one-Mexican peso per liter of sugar-sweetened beverage (SSB) while United States and Australia bringing on the broader excise tax on sugar itself, when used as a constituent ingredient of any manufactured foods or

beverages. Besides there's also the collection in manufacturing process, distribution or the services in terms of VAT which results in tax must be paid every step in the distribution of sweetened beverages. On the other hand, Thailand still has the limitation on tax exemption in some products and also have the certain definition of "Beverage" that leads to the inability to collect sugar tax in some beverages which containing the sugar level. After exploring the law related to the collection of consumption tax in Thailand, it is clear that there are many obstacles in terms of the measurement in collecting tax as well as solving problems of healthcare that derived from the food and beverage consumption habit including the encouragement to the beneficial food for health.

As the research above, the author believed that the concept of international laws should be applied for the implementation to make Thai law more effective and appropriate for the practice. The analysis of providing energy should be concerned to limit the amount and control the manufacturing process. The definition of beverage also should be defined clearly whether what kind of beverages must pay sugar tax and which one no need to pay. While the products of vegetables and fruits that indicated in the label to control should be exempted the excise tax and should educate people and children to easily reach and get the accurate data about food and beverage consumption that beneficial to their health according with the nutrients.